

NONDUM

NONDUM

HUB ZWART

© 2010 Copyright Hub Zwart

ISBN 978-94-90683-01-6

Omslag: Edvard Munch: *Fruen fra Havet* (detail)

INHOUD

Spolia	7
<i>Hoe zij woonden</i>	9
<i>Boeren en dichters</i>	10
<i>De Batavieren</i>	11
<i>Bedienaren des woords</i>	12
<i>Libatio</i>	13
<i>Hoe zij huishielden</i>	14
<i>Hoe zij het deden</i>	15
<i>Wat zij vertelden</i>	16
<i>Lijflied</i>	17
<i>Destijds</i>	18
<i>Toegang</i>	19
<i>Het boerenbedrijf</i>	20
<i>Bierdoop</i>	21
<i>Religiositeit</i>	22
<i>Duisternis</i>	23
<i>Bos en heide</i>	24
<i>De goden</i>	25
Epiloog.....	27
<i>Tijl</i>	29
<i>Donar</i>	30
<i>Wodan</i>	31
<i>De kloosterhoeve</i>	32

Het gilde van de weg	33
Epiloog.....	53
Consummatum est.....	59
Reisebilder	77
<i>Asgardstrand</i>	79
<i>Dieppe</i>	80
<i>De bunker</i>	81
<i>Monte Bulgheria</i>	82
<i>Cilento</i>	83
<i>Huizen te Pompeii</i>	84
<i>Junipero Serra</i>	85
<i>Nagasaki</i>	86
<i>Tombe</i>	87
<i>Kafarnaiüm aan zee</i>	88
<i>Hoge bronstijd</i>	89
<i>Strandbelijdenis</i>	90

Spolia

Hoe zij woonden

Mij daagt een donkere tijd, een lang voorbije...
En wensen zijn er, die in mij gedijen,
Vreemde wensen met betrekking tot
De echt, de woning, akkerbouw, en God.

Hoe woonden zij? Ik zie het erf, de staken,
Het dak op palen, vlechtwerk, droge klei
Waarin een opening werd uitgespaard...

Een nest Bataven nestelt rond de haard,
Bedorven bierlucht snoert mijn keel als zij
Ineens als uit een Psalter hymnen slaken.

Boeren en dichters

Wie het drassig woongebied betreedt
Der Batavieren, om er zich een weg
Te banen langs de brede waterweg,
Bereikt een wereld: duister, vreemd, concreet.

Verweerde boerenhutten op een terp
Waar nesten Batavieren zich verschansen
In ledigheid; waar slurpen, slempen, schransen
Dagelijkse kost zijn. En ik werp

Een vorsersblik in haveloze ruimten
Waar boeren, tussen huisvee en gepluimte,
In permanente dronkenschap verkeren,

Altoos dithyramben reciteren
En waar zij vasten, hongeren en zwelgen
Totdat de zee hen allen zal verzwelgen.

De Batavieren

In hun tijd was Nederland
Geen land, een brakke vlakte
Van vennen, kwelders, wad en strand
Die her en der verzakte.

Zij staken turf en stookten turf
In stolpen, plaggenhutten,
Een bruine pap schonk kracht en durf
Van gerst en boekweitgrutten.

Zij huisden ergens op de grens
Van zee en land, hun wonen
Vergde alles van een mens
En bijstand van demonen.

Bedienaren des woords

In oeverloze nachten in hun stolpen,
Als eindeloos de regen nederdaalde
Waren verzen die men er verhaalde
Ver van primitief of onbeholpen.

Zonder weerga was het stuporisme
Van het leven op Bataafse terpen,
Maar aan stafrijm en parallellisme
En versvoet kon hun boerengeest zich scherpen.

Wanneer zij zich omringden met hun jongen,
Hun forse lijven aan het haardvuur warmden,
Werden deze verzen luid gezongen
Eer men insliep en elkaar omarmde.

Want lang reeds eer dit brak en drassig oord
Gekerstend werd, bedienden zij het woord.

Libatio

Bataven kenden al een soort jenever
En gerstebier, en wijn uit appeldrab
En plengden, eer de droezelige nap
Geledigd werd, eerst op de Gulle Gever.

Zij zwegen, hadden weinig op hun lever
En brouwden zwijgend mout uit gerstepap
Tot bier, en spraken enkel om een grap
Te slijten, en ze meden elk gezever.

En zo, bezopen dazend op hun sponde,
Lachend, levend tussen muil en pens
En aars, eerder dierlijk nog dan mens,

Werden zij door Sint Servaas gevonden.
Hij trok van kot tot kot, hen tergend met:
“Houd maat! Leef kuis! Betracht des Heren wet!”

Hoe zij huishielden

In lemen kotten waar ze zich vermeiden,
Overdekte, ouderlijke kuilen,
Beleefden zij, bevuild door mest en vuil en
Melkwei, hun Bataafse kindertijden.

Reuzinnen die geen echtgenoot kon temmen,
Angstaanjagend rijzig, bij het vrijen
Hun boel omklemmend met enorme dijen,
Legden er hun welpen aan hun memmen.

In hun vervaarlijk forse, ruig gezette
Lijven, hun ontblote, leeromsnoerde
Armen, als ze in de brijpot roerden,
School een kracht die hun gemaal ontzette

Als zij hem overmanden en tot paren
Dwongen onder het toezien oog der Laren.

Hoe zij het deden

Zoals zij vee en koeien door de voordren
Joegen, door ze joelend op te drijven,
Zo zochten zij met hun Bataafse wijven
Gemeenschap: loeiend, bulkend - zonder woorden.

Vaak joegen zij een vrouw die hen bekoorde
Na, tot plotsklaps, zonder veel te kijven,
De krachten van hun ongetemde lijven
Zich zouden meten, zij elkaar haast smoorden.

Wie een vrouw, die van zich af kon bijten,
Aan wie afdoende kracht was toegemeten,
Bedwingen kon of in de klei kon smijten,

Wie het vermocht haar polsen, haar bezwete
Schoften te omklemmen, haar dij opzij te
Drukken, mocht zich baden in haar kreten.

Wat zij vertelden

Ergens tussen eilanden en wadden
En stroomgebieden, in op brakke klei
Gebouwde houten plaggenhutten hadden
Zij hun onderkomen; hun contrei

Lag ergens tussen Waal en Eem en IJ.
Als amfibieën, rechtopgaande padden
Grepen zij elkaar uit teeltzucht bij
De gouden haren en de gore kladden.

Met watermassa's hadden zij te stellen
Die heel hun goed in één nacht overspoelden -
Dan huisden zij, met vee en metgezellen,

Op terpen - buiten zwol het schuim en joelde
De wind, maar binnen wist men te vertellen
Wie toch Zijn drift zo buitensporig koelde.

Lijflied

Een deel van mijn gedachten is modern
En eigentijds, een ander deel oeroud;
De buitenkant lijkt aangepast, de kern
Denkt cyclisch: zaait en oogst, bewerkt, verbouwt.

Heb ik een overmaat aan bier verstouwd,
Dan fermenteert mijn ziel, mijn subaltern
Gemoed, mijn diepte waar ik driest en boud
Gebleven ben, een Diederik van Bern:

De koning van de dag, die zijn gevolg
Tot drinken maande, buitensporig veel,
Die in één teug tien maten bier verzwolg,

Voor wie men met Driekoningen in heel
De streek de hekken openliet: Vervolg
Uw route ongehinderd, laat dit heel...

Destijds

Destijds banjerden de Batavieren
Door hun woud van houten stalagmieten,
In winterkoude wortelbodems lieten
Zij sporen na als hongerige dieren.

Zij nuttigden hun bruine pulp van bieten
En grutten gulzig slurpend: hun manieren
Waren ongebreideld als hun spieren
Rustten, zij zich wat vertellen lieten.

Soms, repatriërend, in een roes,
Waan ik mij op eenmaal onder hen,
In zo'n hut waarin zij het bestonden

Te leven... Schaterlachend, het gezonde
Brouwsel buizend, dank ik Thor en Droes
Dat ik weer in mijn eigen wereld ben.

Toegang

Wanneer de Batavieren uit hun stolpen
Traden, zagen zij het onbegrensde.
Dat maakte dat zij toentertijd, geholpen
Door missionarissen, zo traag vermensden.

Hun taal was rauw, hun rekenen was turven,
Hun gerstebier verstouwden zij met kuipen,
Hoe zou ik mij dan in hun wereld durven
Wagen dan slechts door mij te bezuipen?

Slechts in een van bier doordrenkt gemoed
Verschijnt een wereld die je kunt betreden,
Wordt iets blootgelegd en losgewroet,
Wordt hun er-zijn, hun duisternis een heden.

Op dronkenschap vertrouwt mijn niet te stuiten
Drang hun barre wereld te ontsluiten.

Het boerenbedrijf

In verweerde boerenkooien liggen
De ruige Batavieren bij hun zeugen
En lessen er, als haveloze biggen,
Hun ongeremde lust met vette teugen.

Een werk, een arbeid waartoe ik zou deugen,
Een boerenbezigheid die mij zou liggen,
Om 's ochtends, bij de eerste zonnevleugen,
In de dampend-vette klei te diggen.

Het vocht, de tocht, de vuige wind, de gure
Winterkilte zou me niet verkouwen,
Elk ontij zou ik welgemoed verduren,

Als ik bij één dier pure, onbehouwen,
Onverzadigbare boerenvrouwen
Mijn getergde lusten uit mocht kuren.

Bierdoop

Soms zit ik lang te staren in het vuur
Zoals de Batavieren eertijds deden,
De rood-wit-blauwe vlammenvingers smeden
Het hout tot goud. Een zinderend clair-obscur

Verdonkeremaant de sporen van het heden,
De wereld raakt verduisterd. Rond dit uur
Comprimeert zich alles tot één lede
Stemming, één gevoel. Alles wordt puur...

En het is alsof wij weer communiceren,
De Batavier in mij, die in mij huist,
En ik. Mijn *ego* drinkt, mijn *alter* buist,

Het heden sublimeert, het haardvuur druist,
En wat er van het Nu nog mag resteren,
Mijn bierdoop zal het spoedig camoufleren.

Religiositeit

Mijn godsgeloof, mijn religiositeit,
Stamt uit een wonderbare episode
Die wij, met huisraad, huisvee en huisgoden
Verbrachten... Het was één lange wintertijd,

Veel hadden we niet omhanden, het sneeuwtapijt
Bedeekte vaak de bruine, brakke zoden,
Er was geen arbeid om de tijd te doden,
En niemand stond bij niemand in het krijt.

In plaggenhutten op glaciale wallen
Verbleven wij; ragfijne sneeuwkrystallen
Bedeekten alles: bagger, gier en mest...

En toen gebeurde het, ons dronken lallen
Werd plotsklaps onderbroken door het schallen
Der bazuinen: *puer natus est.*

Duisternis

Wanneer de duistere nacht de lichte dag
Vervangt, de wereld klein wordt als een poel,
En ik de dingen niet meer zie, maar voel,
En elk geluid versterft, en zinnen zwijgen,

Krijgt ook mijn zielsverhuizing haar beslag:
Mijn licht-, mijn buitenzijde leg ik af,
Opdat mijn Ik weer opstaat uit zijn graf,
Mijn ware Ik, dat ik mij weer toeëigen.

Diep in mij persisteert de Batavier,
Die eens de plek die ik bewoon bewoonde,
Aan wie de godheid Frija zich naakt vertoonde
Wanneer hij tot zichzelf kwam boven het bier.

Het bed van klei waarop zij eertijds sliepen
Bedekt al sedert eeuwen zijn *Gerippe*.

Bos en heide

Op de terpen, bij de oude wielen,
Bouwden zij hun boerenstolp van leem,
Opdat, als vlokken uit de hemel vielen,
Het warm bleef in hun capillair systeem.

Ze sponnen wol, maar zonder spinnewielen,
In plaggenhutten op een houten frame,
Waar de kou geen vat kreeg op hun zielen,
Maar hun longen vatten emfyseem.

Zo overleefden zij hun wintertijden,
Op sledes, op een terp omheind door palen,
Opgetrokken tussen bos en heide.

Slechts met behulp van bier en op geleide
Van alcohol, berijmde volksverhalen,
Weet ik hun barre wereld terug te halen.

De goden

Een knappend vuur herinnert aan het oude
Heidendom, een huiselijk geloof
Van hoeve, haardvuur, turfstook, schouw en schoof,
Toen elk zijn gerst voor scharrebier verbouwde.

Op Wodan was het dat een mens vertrouwde,
Op Freija: lieflijk, kroostrijk en eutroof,
Met uierhuid en krans van berkenloof,
En Donar was het die de bruiden trouwde.

Sindsdien zijn wij gekerstend. Officieel
Liet zich een volk gezeggen te verzaken
De godendienst, maar die ertoe geraken

Diep in hun ziel te zien bekruipt een heel
Oud beeld: dat goden over mensen waken...
En hoefgetrappel roffelt over daken.

Epiloog

Tijl

Dit is geen bier, dit is de zee,
Dit is het schuimen, woelen, blinken,
Dit is geen bier meer wat wij drinken...

Dit is geen bier, dit is de zee,
Dit is het schuim waarin wij zwemmen,
De zilte wei uit Venus' memmen...

Wanneer wij drinken worden wij
Zeedieren, hierin leven wij,
Uiteindelijk verdrinken wij...

Dit is geen bier, dit is de zee,
Dit is het schuimen, woelen, blaken,
Dit is geen bier meer wat wij braken...

Donar

Donar, godheid van de donder,
Van brassen, zwelgen, procreëren.
Een hele akker zoek hij onder
Om hem te fertiliseren.

Donar is de buik,
De aars, de onderbuik.

Wodan

Gij zijt Spiritus, de godheid die
In alcohol materialiseert.
Door uw levensadem fermenteert
De most tot wijn, het woord tot eulogie.

Spiritus, het hoofd,
De strot, het strottehoofd.

De kloosterhoeve

Arbeider te zijn op Christus' hoeve,
Waar Hij ons verschaft wat wij behoeven
En waar we voor het eerst het stom gedein
Van tijd en water heer en meester zijn.
Want dat is de essentie van het klooster:
Het gestroomlijnd-zijn, het vaste rooster.
Wat men isoleert in stille cellen
Is het tuchtloos rijzen, gisten, zwellen.
Enkel in een polder achter dijken
Kan het beest in ons vermenselijken,
Zich aan maat en regel onderwerpen...
Tuchtloos is het leven op de terpen.

Het gilde van de weg
(Evangelieberijmingen)

*Bekeert u, want het Rijk
der hemelen is nabij*

*Wie heeft er ooit een steen ontvangen
die zich om brood tot Christus wendde?
Matteüs 6:16; 21:7-9*

Kerstmacht

Jezus werd geboren
in een stal
waar Zij naar binnen stal.

Ontelbare onbeduimelde
vlokken veerden en tuimelden
in de richting van het dal.

En in de leegte waar zij waren,
de kille glen,
voegde zich een hemelse schare
ineens bij hen.

En zij die de sneeuw van zich schudden,
verlieten hun kudden.

Lucas 2:6-21

Met het gereedschap van Zijn hemelse vader
wist Hij Zijn ziel te stutten en te schragen,
zag Hij Zijn ambacht in een grootser kader:
Zijn priemende gewetensvragen plachten
zielen, mensenzielen door te zagen,
Zijn beitels bewerkten verstokte gedachten.

Hij liep het landschap na:
wanden, kammen, luchten,
bergen, berggehuchten,
immobilia;
maar Jezus, de verklaarde,
verbeten gewetensbezwaarde,
hield staande: “Laat niets na,
verzamel geen schatten op aarde...”.

Lucas 4:5; Matteüs 6:19

“Zalig de armen van geest, aan hen behoort het rijk der hemelen; zalig wie treurt, hij wordt getroost, wie hongert, dorst, of zich getroost barmhartigheid, of veel verdraagt om Mijnentwil; vervolgd, belaagd, beschimpt, beticht wordt, lasterlijk, van velerlei: hem is het Rijk”.

Matteüs 5: 1-12

*Le Royaume est semblable à
le premier qui ayant enclos
une solitude, s'avisait de dire:
"Ceci est à moi..."*

“Het rijk der hemelen lijkt
de eerste die een onbebouwd
terrein beploegd heeft en omheind
en zich vervolgens heeft verstout
te zeggen: ‘Dit, het hele eind,
is thans van mij’ - zo is het Rijk”.

Matteüs 21:33-43

Wie eenmaal heeft gemerkt
wat het Rijk behelst,
ademt nog, leeft, werkt,
nuttigt en omhelst,
maar niet meer hartelijk,
het hart is bij het Rijk.

Daarom sprak Hij zo verwegen
over oog en hart en roede,
om ons te stijven in het goede.

ιδού ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι.

Er was eens een zaaier die uitging met zaad
En Zijn zaaigoed was het woord,
In Zijn parabels plant het zaad zich voort,
Dertig-, zestig-, honderdvoud,
Exponentiële overdaad.

Marcus 4:1-20

Het Rijk der hemelen lijkt
op akkers, zaai goed, graan.
Wie zich niet vergeestelijkt
heeft het Rijk verdaan.

Matteüs 13:24-30

Hij sprak hun van een Rijk,
een Tegenrijk,
een ander, anti-Rijk,
een hemelrijk.

Te gewagen van het Rijk, te zeggen
dat thans het Rijk
naakt, eindelijk...

12

Christus met de elf:
“Neem dit, neem dat,
Mijn droog, Mijn nat,
Mijzelf”.

Marcus 14:22-26

“Er zullen dingen gebeuren.
Leef in gemeenschap van bezit en
doe uw have van de hand,
wil lijf en goed verbeuren,
dan zult ge Mij zien zitten
aan Zijn rechterhand”.

Marcus 16:9-20

“Leg uw handen op Mijn huid,
de Mijne strek Ik naar u uit.
Betast Mij en bekijk mij,
keur Mij, vergelijk Mij,
een geest heeft huid noch been,
betast Mij, één voor één”.

Lucas 24:38-43

“Blijf onbezorgd, volhard in het gebed,
vriendschap, eenvoud, het gemene leven”,
zo sprak Hij tot Zijn leerlingen en met
dat woord werd Hij ten hemel opgeheven.

Handelingen 1:1-11

Epiloog

Met Marcus heb ik omgezworven
nabij een Galileisch Meer.
Kafarnaüm: stil, uitgestorven,
geen vis, geen vissersnetten meer.

Wel zag je nog het tuig, de korven,
de takelage, de tonnen teer:
“Hier zwierf Christus, en hier, gestorven,
keert Hij, onaangekondigd, weer”.

Eén boot, zwart, op het strand getrokken:
“Ginds, waar deze boot nu ligt,
hoe vaak werd er niet vlotgetrokken

Petrus' visserssloep, met stokken...”
En met dit woord werd het gezicht
verduisterd door een golf van licht.

Naar N. Beets

Petrus kent het meer, weet hoe het doet
wanneer het slaat en woedt
en toch wenkt hem de Christus: “Zet uw voet
op de golven, op de vloed”.

De zwarte, kruivende baren,
wat is in hem gevaren,
een visser, zo ervaren,
over het grijnzende, heilloze nat te waren,
maar de Heer zal hem bewaren.

Matteüs 14:28-29

Naar H. Gorter

Zoals destijds Korintiërs, Galaten
in een huis of kerk vergaderd waren,
vergaderden de arbeiders. Zij zaten
naast elkaar op stoelen stil te staren,
een stille schijn viel over hun gelaten.

Consummatum est
(Κατα Ιωαννην)

“Zalig de armen van geest, hun is het Rijk”.

*Hij sprak tot hen met de volgende woorden,
zeggende...*

Ze zagen Jezus
bij het meer,
Johannes zei het
is de Heer.

En Jezus zei:
“Voorwaar, Ik zeg,
werp alles weg,
dat is de Weg.

Tollenaars, marktkramers,
zij die niet geloven,
heeft niet Mijn hart twee kamers
en boezems daarenboven?”

Lied van Jezus

Mijn vader was een timmerman,
mijn moeder was een vrouw.
Dat slechts een Rijk ons redden kan
was wat Ik zeggen wou.

Mijn vader was een timmerman,
de hemel is van hout.
Welzalig is de vrouw, de man,
al wie het met Mij houdt.

Jezus,
in ons Babels,
zei parabels.

En eenmaal, met
hen onderweg,
sprak Hij tot hen:
“Ik ben de weg...”

En eenmaal uit
de dood Hij wekte
een lijk dat al
verstierf, al lekte.

Lied van Petrus

“Wat Hij ook beter maakt
aan ons, het gaat teloor:
lijf, gezicht, gehoor,
de mensenziel is voor
een ander Rijk gemaakt”.

“Hoe kom ik tot het Rijk?”
Hij zei: “Doe dit, tenminste:
leef als de allerminsten,
hun is het hemelrijk”.

Die het erop wagen
dat Hij heeft bestaan,
hoewel ze Hem hoorden noch zagen,
hen zal het welvergaan.

Loon des hemels

“En Gij zult ginds temidden tronen
van die U volgden naar de hemel”,
zo dacht de moeder van de zonen
van Zebedeüs zich de hemel.

Hoe onuitsprekelijk, hoe hemels
zal hun vreugde zijn
als zij hun loon, het loon des hemels,
voorgoed deelachtig zijn.

Hij stapte in een boot en stak van wal
 en sprak hen van een Rijk dat naken zal.
 En eens sprak Christus, moegepredikt, lens:
 “Aan zijn schoeisel kent men heel de mens”.

En Jezus zei: “Ik zeg:
 val heden en verleden
 af, word zelf een weg
 die Hij kan betreden”.

Toen Hij mijn ziel ontsmette
 en haar van fotofobe
 en wereldse microben
 bevrijdde, haar ontzette,
 was het alsof hij haar bestoof,
 iatrogen, met Zijn geloof,
 bij wijze van inoculatie,
 Zijn woorden behelsden een immunisatie.

Hij achtte de wereld behandelbaar ziek:
 elk huis werd een ziekbed, elk dorp een kliniek,
 ziekte was chronisch, genezing acuut:
 zo maakte Jezus destijds Zijn debuut.

De wereld heeft de Heer besmet,
in de woestijn kuist Hij Zijn schellen,
de therapeut moet zelf herstellen
met onthouding en gebed.

Stranden, boorden, oevers, kusten
van elke zee, van ieder meer,
zijn zoals mijn ziel, in ruste,
wachtend op Zijn wederkeer.
Kustgebieden waar Hij schreed
houden zich voor Hem gereed,
alsof de wereld zich verstout
te wachten, en siësta houdt.

Lied van een epigoon

Elk onderdak is mij een hostel
en 's ochtends trek ik verder.
zo word ik Uw apostel,
U mijn herder.

“Ulieden zijt
van deze wereld,
Ik ben niet
van deze wereld.

Wat Mozes gaf
was niet het echte
brood, Ik ben het
brood, het echte.

Wie Mij niet kiest
verliest zijn leven,
maar wie Mij kiest,
kiest eeuwig leven.

En ook als Ik
er niet meer ben,
hou het er op
dat Ik er ben.

Want als Ik dood
zal zijn, verblijf
Ik en beklijf
Ik in dit brood”.

Hij slaat Zijn ogen
op ten hemel,
fluistert: “Vader
in de hemel...”

Vader in de hemel, Uw Rijk kome,
dat wij ons brood bekomen, dat we niet
geraken waar reeds menigeen geried
en ten hemel niet.

Hij zei nog één gedicht,
Zijn handen gaven licht.

En Johannes zei:

Jezus was een dichter, begenadigd:
“Drink”, sprak Hij, “dit is Mijn vlees, verzadigd”.

En Jezus zei nog:

“Laat kom Ik aan een deur,
wie Mij binnenlaat,
hem alleen vergaat
het net zo aan Mijn deur”.

Cenakellied

Hij sprak met hen over het Rijk Gods
Toen zij er voor het laatst tezamen zaten
En dat dit brood Zijn lichaam, dat zij aten,
En deze wijn Zijn bloed. Het had iets zots

Hoe zij dat uur verbrachten, stuurs, gelaten.
Tot Petrus sprak Hij: “Gij, gij zijt de rots,
De hoeksteen van Mijn kerk”, en voegde plots
Nog toe: “En aanstonds ga Ik u verlaten”.

Lied van de gekruisigde

Het is niet doodgaan, Ik heb Me bedacht,
want wat is dood, gewoon een einde,
het is doodgaan zonder het bevrijdende
besef: “Het is volbracht”.

Er wordt niet veel van ons verwacht,
bijna niets dan dat wij leven,
maar Ik wou eenmaal het geluk beleven
van Hem die het tot Christus bracht.

Laat Mij eenmaal dat behalen,
laat dan de dood, dat is gegeven,
zijn spijkers door Mijn handen halen.

Met Jezus aan het kruis:
het hemelse gesuis
van sterren en het sneren
van opgeheven speren.

Hij zei nog één gedicht
en gaf het licht.

Slechts Zijn verwees-
de lijk, het hout,
Zijn mensenvlees
was stuk en koud.

Stil werd het aan
het kruishout: zijn vernielde
botten waren zichtbaar, en wij knielden
voor Jezus, de ontzielde,
aangedaan.

Jezus waadde
op het meer,
Johannes zei het
is de Heer.

Christus kwam langsij,
wees waar het net te smijten,
en zie, de vispartij,
dreigde het stuk te rijten.
Toen sprak Hij: “Kom ontbijten”,
nam het brood, de vis
en sprak: “Petrus, hebt gij
mij lief?” - “Ja, Heer, gewis”.

Lied van de Apostelen

Dit was het, wat hun op de lippen brandde:
“Het hemelrijk, het Godsrijk is ophanden”.

Dit hielden de apostelen ons voor,
hoewel ze het zelf maar nauwelijks begrepen:
“Naar Galilea ging de Heer ons voor,
de verrijzenis hééft plaatsgegrepen”.

Lied van de vissers

Laat mij een vis
zijn in Uw school,
nu loop ik mis
Uw necropool.
Maak mij geschikt,
wil mij gebruiken,
ik raak verstrikt
in dode fuiken.

De elf, de vissersschuit
waarop zij voeren;
het zeil, de snoeren...

Lied van de elf

Als straks de netten, die wij verstellen,
een volle school aan vis omknellen,
de boten zijwaarts overhellen,
komt Hij ons van het Rijk vertellen.

Als straks de boten en de netten
in het zwarte water baden,
komt Zijn aanblik ons ontzetten
als Hij blootsvoets langs zij zal waden.

Als straks de nevel weer gaat zwellen,
het ochtendduister op komt zetten,
meldt ook Christus zich ter metten,
ons de profeten uit te spellen.

Ik lees over de elf,
het is alsof ikzelf
over de wegen ging,
te stamelen aanving.

Ze zongen, met z'n elven:
"Christus, opgestegen
ten hemel, neergezegen
tussen de hemeleven".

Een spaan te zijn
in Christus' boot.

*Wees waakzaam, op je hoede,
verwacht het ogenblik.*

Lied van de mensenvissers

Christus was hem moe,
de mens van tot dan toe.

Christus was ons moe
toen Hij ons destijds heette
Zijn brood als vlees te eten;
Hij was hem meer dan moe,
de mens van tot dan toe.

Zo kwam Hij ook ertoe
ons ertoe te zetten
het zorgen en het letten
voor Hem opzij te zetten,
want Christus was hem moe,
de mens van tot dan toe.

Slotgebed

Alfa, bèta, omega,
corrector, censor, inspirator,
Bethlehem en Golgotha,
doop mij in Uw woord, Uw toon,
en adopteer mij, Mensenzoon,
als dichter, als Uw epigoon.

Reisebilder

1

Asgardstrand

Mij trok het Noorse, grijze, verre, wijde
Waarvan oneindigheid de overzijde.
Een jonge held vertrok van waar ik sta,
Hij zocht de dood en vond Amerika.

Dieppe

Natuur, dat is de grauwe, zoute, naakte
Duistere zee zoals zij oprees, blaakte,
De luide, schuimende, maritieme steppe,
In eb betroffen op het strand bij Dieppe.

De bunker

Rondom de ongeschonden stalen Ark,
 Het ongenaakbaar graalslot van beton,
 Doorploegt een bommenwerper als een hark
 Het land. De laatsten van het bataljon

Verwijlen binnen, zonder vocht of voer,
 Mediterend onder stalen bogen,
 Wegsuffend op de slemperige vloer:
 Hier komt men God noch rechter onder ogen.

Een hongurig oor werkt als een seismograaf:
 Zo mager zijn we dat we zelfs het landen
 Registreren op de invasiestranden,
 Gelaten schuilend onder de architraaf.

Maar men forceert de deur, en in het licht
 Verdwijnen wij, voorgoed... *alles zerbricht*.

Boulogne-sur-Mer

Monte Bulgheria

Behoefteeloos gesteente, ademtergend,
Zware, verzonken gedachten verbergend;
 Ermee verweven:
 Inheemse, verwante,
 Verlangende planten,
Betroffen in transgenese:
In deze plant komt deze
 Steen tot leven.

Cilento

De pure kleur, geraffineerd,
Van oleanders accentueert
De diffuse, aangevreten
Grauwheid van de Cilentoketen.

Huizen te Pompeii

Luidruchtigheid, hardvochtigheid
Ontvluchtend in een binnenrijk,
Een besloten innerlijk,
Containers van gelatenheid.

De vijver is ondiep van kleur,
Een luchtig, vochtig interieur.
Imaginaire bloemenpracht
Op rode wanden aangebracht,

Nimfen die hun lichaam doen
In vlinderblauw gewaad, en die je
Verlokken naar hun immer groen
En einderloos Arcadië, -

Hun pseudo-Griekse, decadente,
eeuwig-authentieke lente.

Junipero Serra

Nieuwwerldse woestijnen,
De onbekende stukken,
Waren uw werkterreinen.
U zette uw voetafdrukken

Op de verstuivende paden
In de maagdelijke zone.
Uw orde begroef er, als zaden,
Bekeerde autochtonen.

Nagasaki

Aan een vruchtentwijn bevestigt zij
Verwachtingsvol haar wensrijm, terwijl voorbij
Haar blikveld, in een weids, oneindig elders,
De duisternis bezit neemt van de kwelders.

Tombe

In een megalithisch zwerfsteenperk
 Plantten prehistorische nomaden
 Hun stenen uterus met bronzen spaden
 Als een oersardijnse hunnenzerk.

Platte dolmen vormen de façade
 Van hun minuscule cryptekerk,
 Een sprookjesachtig zevendwergenwerk,
 Sluipwegroute naar een oergonade.

Schuivend, met gevaar voor steniging,
 Glijdend door de overkapte voren,
 Een zaadcel die zich in een wand wil boren.

Als ik mij door de nauwe opening
 Als door een vagina naar buiten wring
 Voel ik mij neolithisch als herboren.

Arzechena

Kafarnaüm aan zee

De stad doet evangelisch aan,
Transtemporele transplantatie,
Een metastase, een rotsformatie
Van terracotta en pastel,
Spirituele citadel,
Kafarnaüm mediterraan.

Castelsardo

Hoge bronstijd

Een necropool aan Jezusgraven
Flankeert een waterpas plateau
Waar bronstijdpriesteressenstaven
Hun trage, selenomane show
Uitgekiend ten beste gaven
Met afgemeten acribie,
Gebarentaal als priestercode,
Lingua franca van de goden,
Choreografenpoëzie.

Monte d'Accoddi

Strandbelijdenis

De zon gaat onder in een bleke
Zee als initiële letter,
Als een vergulde *i* van ἰχθύς,
Een signatuur, een sigillum,
Een testament, een uitroepteken
In spiegelschrift, requisitoir
Dat tot één mega-i verdicht is,
Een evangelisch minimum.
Bij nacht bekeert de zee tot ketter,
De iota zaait zijn mnemospoor.

Ciaccia